

**Latvija Parīzes Miera konferencē 1919. gadā
Delegācijas sēžu protokoli**

Latvia at the Paris Peace Conference, 1919
Session Minutes of the Latvian Delegation

Versaļas miera līguma parakstīšana
1919. gada 28. jūnijā

Džozefs Finemors 1860–1939
Gleznas atrašanās vieta:
Austrālijas Nacionālā bibliotēka

The signing of the Treaty of Peace
at Versailles 28 June 1919

Joseph Finnemore, 1860–1939
Location: National Library of Australia



1918. gada 27. decembrī Ministru kabinets nolēma sūtīt uz Miera konferenci Parīzē

trīs delegātus:

- Jāni Čaksti
- Zigfrīdu Annu Meierovicu
- Jāni Seski

kā arī četrus lietpratējus:

- Margēru Skujenieku
- Jāni Kreicbergu
- Viļumu Skubiņu
- Arvīdu Brēmeru

On 27 December 1918, the Cabinet of Ministers decided to send to the Peace Conference in Paris

three delegates:

- Jānis Čakste
- Zigfrīds Anna Meierovics
- Jānis Seskis

and four experts:

- Margērs Skujenieks
- Jānis Kreicbergs
- Viļums Skubiņš
- Arvīds Brēmers

Latvijas delegācija ieradās Parīzē 1919. gada janvārī.
Delegācijas uzdevums bija aizstāvēt Latvijas neatkarības ideju
un panākt valsts starptautisku atzīšanu

Latvian delegation arrived in Paris in January 1919 on a mission
to defend the idea of Latvia's independence
and achieve its international recognition

Jānis Čakste

Latvijas Tautas padomes priekšsēdētājs (1918–1920)

Latvijas delegācijas Parīzes Miera konferencē vadītājs un pirmais pilnvarotais (23.01.–21.05.1919.)

Jānis Čakste

Chairman of the People's Council of Latvia (1918–1920)

Head of the Latvian delegation and the first plenipotentiary at the Paris Peace Conference (23 January–21 May 1919)



Zigfrīds Anna Meierovics

Pirmais Latvijas ārlietu ministrs
(19.11.1918.–26.01.1924.,
24.12.1924.–22.08.1925.)

Latvijas delegācijas Parīzes Miera
konferencē otrais vadītājs un pilnvarotais

Zigfrīds Anna Meierovics

First Foreign Minister of Latvia
(19 November 1918–26 January 1924,
24 December 1924–22 August 1925)

Second head of the Latvian delegation
and plenipotentiary at the Paris Peace
Conference



Jānis Seskis

Latviešu pagaidu nacionālas padomes
Ārlietu nodaļas sekretārs (1917–1918)

Latvijas delegācijas Parīzes Miera
konferencē trešais vadītājs un pilnvarotais,
atbildīgais par delegācijas informatīvo
darbu

Jānis Seskis

Secretary of the Foreign Affairs
Department of the Latvian Provisional
National Council (1917–1918)

Third head of the Latvian delegation and
plenipotentiary at the Paris Peace
Conference, in charge of the delegation's
publicity



Mārgers Skujenieks

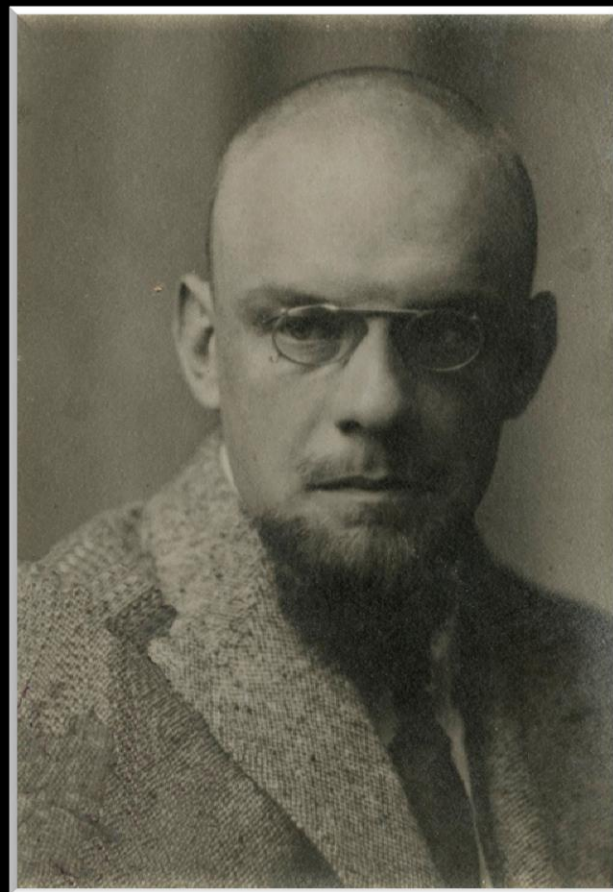
Latvijas delegācijas Parīzes Miera konferencē padomnieks politiskajos, ar zinātni un kultūru saistītos jautājumos

Latvijas Tautas padomes priekšsēdētāja biedrs, statistiķis un publicists

Mārgers Skujenieks

Advisor on political affairs, science and culture to the Latvian delegation at the Paris Peace Conference

Deputy Chairman of the People's Council of Latvia, statistician and author



Viļums Skubiņš

Latvijas delegācijas Parīzes Miera konferencē padomnieks ekonomikas un lauksaimniecības jautājumos

Latviešu pagaidu nacionālas padomes loceklis, agronoms

Viļums Skubiņš

Advisor on economy and agriculture to the Latvian delegation at the Paris Peace Conference

Member of the People's Council of Latvia, agronomist



Arvīds Brēmers

Latvijas delegācijas Parīzes Miera konferencē padomnieks ekonomikas un lauksaimniecības jautājumos, delegācijas kases pārraug

Latvijas Tautas padomes loceklis



Arvīds Brēmers

Advisor on economy and agriculture to the Latvian delegation at the Paris Peace Conference, the delegation's treasurer

Member of the People's Council of Latvia

Jānis Grišāns

Latvijas delegācijas Parīzes Miera konferencē padomnieks, Latgales pārstāvis delegācijā

Latgales Pagaidu zemes padomes priekšsēdētājs, Latvijas Tautas padomes loceklis

Jānis Grišāns

Advisor to the Latvian delegation at the Paris Peace Conference, a representative of Latgale region in the delegation

Chairman of the Provisional Land Council of Latgale, Member of the People's Council of Latvia



Delegācijas darbā piedalījās arī:

Also participated:

Henrijs Simsons

Latvijas delegācijas Parīzes Miera konferencē padomnieks politiskos, ar zinātņi un kultūru saistītos jautājumos

Publicists un sabiedriskais darbinieks

Henrijs Simsons

Advisor on political affairs, science and culture to the Latvian delegation at the Paris Peace Conference

Author and public figure



Oļģerds Grosvalds

Latvijas delegācijas Parīzes Miera
konferencē sekretārs

Oļģerds Grosvalds

Secretary to the Latvian delegation at the
Paris Peace Conference



Fēlikss Cielēns

Sibīriešu organizāciju delegāts Latvijas delegācijā Parīzes Miera konferencē

Fēlikss Cielēns

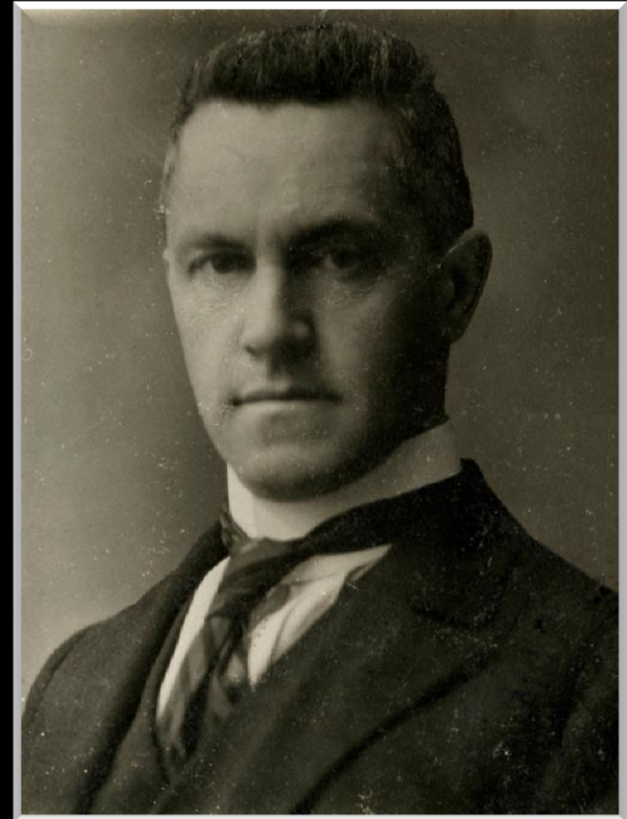
Delegate of the Siberian Latvians' organisations to the Latvian delegation at the Paris Peace Conference



Arveds Bergs

Latvijas delegācijas Parīzes Miera
konferencē notu tekstu izstrādātājs

advokāts



Arveds Bergs

Drafter of diplomatic notes for the Latvian
delegation at the Paris Peace Conference

lawyer

Ernests Girgensons

Latvijas delegācijas Parīzes Miera
konferencē militārais atašejs

Ernests Girgensons

Military attaché to the Latvian delegation
at the Paris Peace Conference



Jāzeps Grosvalds

Latvijas delegācijas Parīzes Miera
konferencē sekretārs

Jāzeps Grosvalds

Secretary to the Latvian delegation at the
Paris Peace Conference



Vera Bērziņa

mašīnrakstītāja

Vera Bērziņa

typist



Mārgers Jānis Keņiņš

Atbildīgais par Latvijas delegācijas Parīzes Miera konferencē dokumentu reģistrāciju un arhīvu



Mārgers Jānis Keņiņš

In charge of the document register and archives of the Latvian delegation at the Paris Peace Conference

Kārlis Zariņš

Latvijas delegācijas Parīzes Miera
konferencē atašejs

Kārlis Zariņš

Attaché to the Latvian delegation at the
Paris Peace Conference



Kārlis Ozols

Amerikas latviešu līgas priekšstāvis
Latvijas delegācijā Parīzes Miera
konferencē



Kārlis Ozols

Representative of the American Latvian
League to the Latvian delegation at the
Paris Peace Conference

Latvijas delegātu darbības laikā Parīzē
no 1919. gada 23. janvāra
līdz 1919. gada 14. decembrim
tapuši 113 delegācijas sēžu protokoli

From 23 January 1919 to 14 December
1919, during the Latvian delegates' stay in
Paris, 113 minutes of meetings were
drawn up

ISTORES AVOTI

IX

LATVIJA
PARĪZES MIERA KONFERENCĒ
1919. GADĀ
Delegācijas sēžu protokoli



Sēžu protokoli stāsta:

- par delegātu plānoto darbību
- par notikušajām tikšanās ar citiem konferences dalībniekiem
- par kontaktiem ar Latvijas pārstāvjiem un latviešiem ārvalstīs
- par konferences gaitu
- par notikumiem Latvijā

Minutes of meetings cover:

- activities planned by the delegates
- meetings held with other conference participants
- contacts with representatives from Latvia and Latvians living abroad
- the conference proceedings
- developments in Latvia

Latvijas delegācijas sēžu protokolu
pierakstu klades titullapa



The title page of the minutes
notebook for the Latvian
delegation meetings

Latvijas delegācijas sēdes protokols Nr. 2
Parīze, 1919. gada 24. janvāris

№
2

Sēdes protokols 24. janvārī 1919. g.

Sēde notika J. Jēkabsons, S. Meieroviča, J. Sesna
W. Šubīna, M. Skujeneča, A. Brenčeviča un
H. Simfona vārdā. Sēdē piedalījās J. Jēkabsons
un protokolē M. Skujeneča vārdā.

1, S. Meieroviča kungs ziņoja par 24. janv. spēkā
stāvējošu un jānotiek ar Grieķijas diplomātiem,
kā arī ar Somijas Meera delegācijas priekš-
sēdniekiem, pēc kam abu puses valsts
priekšsēdniegi rīkojušies labvēlīgi par
neatkarīgas Latvijas valsts dibināšanu.
Somijas vēstis arī ar Bolīvijas priekš-
sēdnieku un J. A. S. W. ^{mana delegācijas} sekretāru majoru
Dansonu vārdā un ar daļu franču lais-
rakstu priekšsēdniekiem. H. Simfona kungs
ziņoja par Latvijas Latvijas leģāta un Fran-
cijas ārlietu ministrijas sēdēšanu de Clichy
vārdā.

2, Notiek, ka J. Jēkabsons kungs jābūt par
delegācijas priekšsēdnieku, S. Meieroviču par
2. delegātu pienākumu. Politisku priekšsēd-
nieku darbu rīko komisija sastāvā no
H. Simfona un M. Skujeneča vārdā; ekono-

Minutes No 2 of the meeting of the
Latvian delegation
Paris, 24 January 1919

Fragments no sēdes protokola Nr.2

Parīze, 1919. gada 24. janvārī

[..] Nolemj, ka J.Čakstes kgm jābūt par delegācijas prezidentu, Z.Meierovicam par 2.delegātu pilnvarnieku. Politiski zinātniskiem darbiem izvēl komisiju sastāvošu no H.Simsona un M.Skujenieka kgiem; ekonomisko, sevišķi lauksaimniecisko jautājumu izspriešanai izvēl komisiju no V.Skubiņa un A.Brēmera kgiem. Kases pārzināšanu uzdod A.Brēmera kgm, sekretariāta pārzināšanu uzaicināmam O.Grosvalda kgm un informācijas nodaļu pārzināšanu J. Seska kgm. [..]

Excerpt from Minutes No 2 of the meeting of the Latvian delegation

Paris, 24 January 1919

[..] It was agreed that Mr J.Čakste shall be President of the delegation, Mr Z.Meierovics – 2nd delegate plenipotentiary. For politico-scientific assignments, a commission is appointed consisting of Messrs. H.Simsons and M.Skujenieks; for the consideration of economic, especially agricultural matters, a commission is appointed consisting of Messrs. V.Skubiņš and A.Brēmers. The treasury is entrusted to Mr A.Brēmers, management of the secretariat – to Mr O.Grosvalds, and management of publicity sections – to Mr J.Seskis. [..]

Fragments no sēdes protokola Nr.46

Parīze, 1919. gada 19. aprīlī

[..] Čakste ziņo, ka pirmo telegrammu par vāciešu *coup d`Etat* Liepājā delegācija saņēmusi 18. aprīlī 9 no rīta, otra telegramma pienākusi plkst. 5 pēc pusdienas. Pulksten piecos pēcpusdienas 18. aprīlī Čakste un Meierovics devušies pie ģenerāla Focha, bet tas nebijis mājās. Viņus pieņēmis ģenerālis Le Rond, Focha štāba priekšnieks [..] Uz saņemto ziņu pamata sastādīta vēstule, kurā uzstādītas īsumā tās prasības un soļi, kuri sperami no Sabiedroto puses, lai likvidētu dumpi un lai novērstu uz priekšu vācu iespaidu Latvijā un lai sekmētu Latvijas atsvabināšanu no lieliniekiem. Delegācija nolemj šo vēstuli – notu iesniegt tūliņ bez kavēšanās apmēram 25 galvenākiem diplomātiskiem priekšstāvjiem Parīzē [..]

Excerpt from Minutes No 46 of the meeting of the Latvian delegation

Paris, 19 April 1919

[..] Čakste reports that, at 9 a.m. on 18 April, the delegation received the first telegram about the German *coup d`Etat* in Liepāja; the second telegram came at 5 p.m. At 5 p.m. on 18 April, Čakste and Meierovics called on General Foch, but did not find him in. They were received by General Le Rond, Chief of Staff to Foch [..] On the basis of the information received, a letter was drawn up, briefly presenting demands and steps to be taken on the part of the Allies to suppress the insurgency and prevent German influence in Latvia in future and to expedite Latvia's liberation from the Bolsheviks. The delegation decides to submit, without further delay, this letter – note to about 25 most prominent diplomatic representatives in Paris [..]

Latvijas delegācijas sēdes protokols Nr. 89
Parīze, 1919. gada 8. augusts

61

Dots. Šīs gūstīgas nolūzē un pārijis sliansi,
bet kād nāvēn jānāvēt par pa pārijis
atsepatimē, tad vāi sūnājis pārijis pārijis
pārijis vāi un Deleģācija atsepatimē Parīzi.

Ēnājis pārijis, ka Pārijis atsepatimē no M. Mierovica
pārijis, jo vāi pārijis pārijis, ka vāi atsepatimē
pārijis pārijis pārijis atsepatimē.

Ēnājis pārijis ka kād sliansi sliansi sliansi
pārijis ka vāi un kād sliansi sliansi ka
Latvija — sliansi sliansi sliansi sliansi.

Sēdi: sliansi p. 3. 40 sliansi?

Pārijis sliansi J. Seskis
Sliansi sliansi sliansi

Protokols Nr 89

8 augustā p. 2.00

Ēnājis: J. Seskis, A. Bergs, O. Grosvalds un J. Grosvalds.

1. Nolasā protokolu Nr 88 un to pārijis ar dāvēn izlabojumēn.
2. J. Seskis zino, ka pārijis pārijis un ministra Z. A. Mierovica sliansi Londonā, 2^a augustā no Londonas sliansi Deleģācijā

Minutes No 89 of the meeting of the
Latvian delegation
Paris, 8 August 1919

Latvijas delegācijas sēdes protokols Nr. 90
Parīze, 1919. gada 12. augusts

64
legāciju uzņemtes darbu, uz Pa-
rižes delegācijas rēķiniem.

8. Apspriežot franču tulkotāju
B. Fondaven kdzes jautājumu,
nolemj: viņai parzinot, ka pēc
trīsā dienasta meneša viņas
peenakumi beigsees.

Sēdi sledz p. 3.00

Prekšsēdētājs: J. Seskis

Sekretars: J. Grosvalds

Protokols № 90

12 augustā p. 8.00 vak.

Pedālas: J. Seskis, A. Bergs, K. Ozols,
O. Grosvalds un J. Grosvalds.

1. Nolasa protokolu № 89, un to
peņem.
2. O. Grosvalds paziņo, ka tas
9^{ta} aug. apmeklējis gen. Ekiēvan un
nodevis „desiderāta”. Sarunā ģenerāls
peekritis rakstā izteiktām domām, un
pranjis, vai Latvijas valdība peekritisot
sabeedroto „virskomandai”, uz ko ticis atbildēts,

Minutes No 90 of the meeting of the
Latvian delegation
Paris, 12 August 1919

Delegācija kopumā sagatavoja un iesniedza 34 notas, kurās dominēja četri galvenie jautājumi:

- Latvijas neatkarības atzīšana
- vācu karaspēka evakuēšana no Latvijas teritorijas
- sabiedroto aizdevums Latvijai
- latviešu bēgļu un karavīru netraucēta repatriēšana

The delegation produced and submitted a total of 34 notes, on four main issues:

- recognition of Latvia's independence,
- evacuation of German troops from Latvian territory,
- an Allied loan to Latvia,
- unimpeded repatriation of Latvian refugees and soldiers

1919. gada 10. jūnijā
Miera konferences Baltijas komisijas sēdē
Z. A. Meierovics iesniedza memorandu

Memorandum
was presented to the Baltic Commission of the Peace Conference
by Z. A. Meierovics on June 10, 1919

Memoranda iesniegšanas mērķi bija

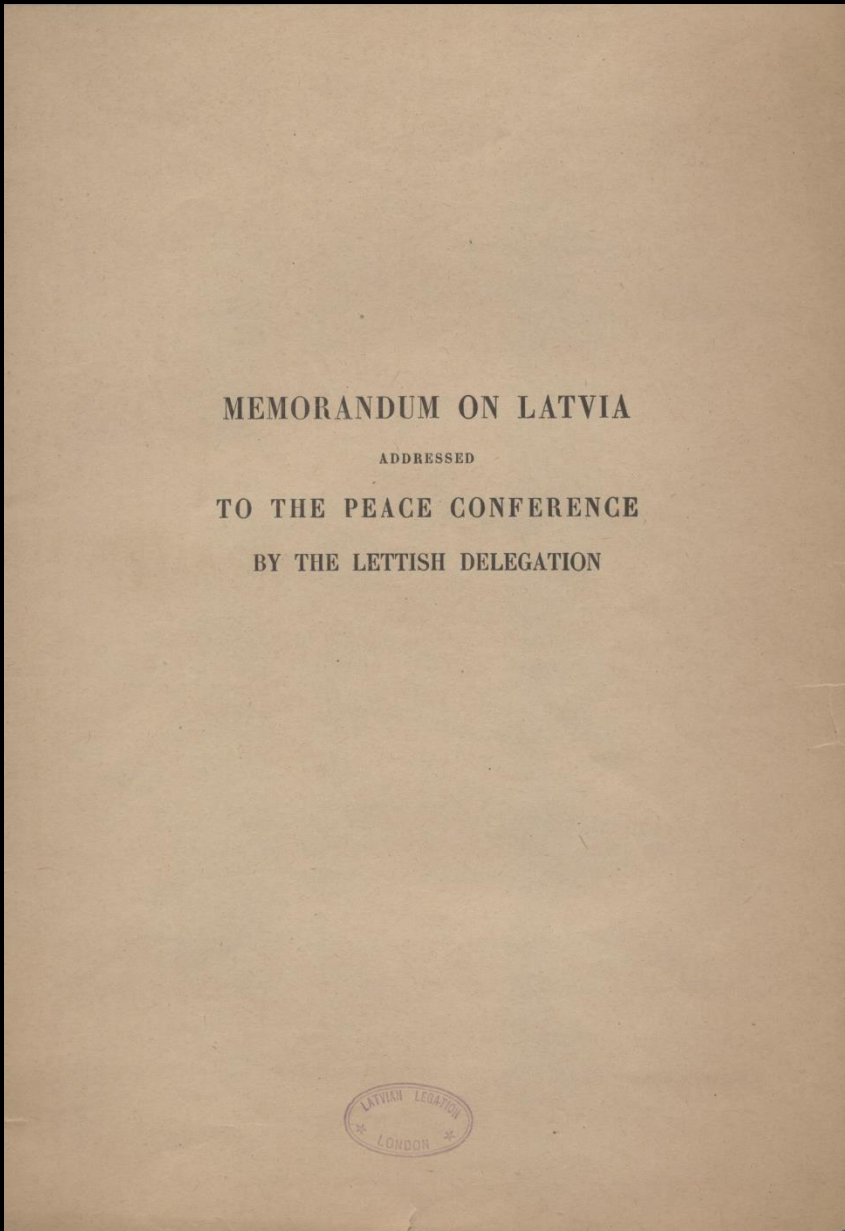
- argumentēti pamatot Latvijas politiskās un saimnieciskās pastāvības iespējas
- uzsvērt valsts atšķirības no Krievijas

The aims of presenting the Memorandum were

- to substantiate possibility of Latvia's economic and political independence
- to emphasize Latvia's difference from Russia

Memoranda vāks

Memorandum cover



Memoranda fragments

The Memorandum fragment

MEMORANDUM ON LATVIA

ADDRESSED

TO THE PEACE CONFERENCE

BY THE LETTISH DELEGATION.

THE LETTISH COUNTRIES.

From ancient times the Letts have been established on the shores of the Baltic, from the port of Ainaži on the eastern bank of the Gulf of Riga, down to Palanga, which lies on the frontier between Prussia and Courland.

The following districts are inhabited by compact masses of Letts :

Area. Courland, with an area of 27,023.3 km²;

The 4 southern districts of the province of Livonia (Riga, Wenden, Wolmar, Walk), with an area of 22,570.9 km²;

Latgale, which consists of the 3 north-western districts of the province of Witebsk (Daugavpils, Rezekne, Ludze), with an area of 13,704.8 km².

Latvia, which is divided into 17 districts, covers an area of 63,299 km², not including the inland lakes; including the inland lakes, it covers an area of 64,196 km².

Latvia is considerably larger than Denmark (38,969 km²) and Holland (34,186 km²), which two countries it greatly resembles in regard to geographical position, climatic conditions, and economic organisation. Switzerland (41,435 km²) and Belgium (29,451 km²) are much smaller than Latvia.

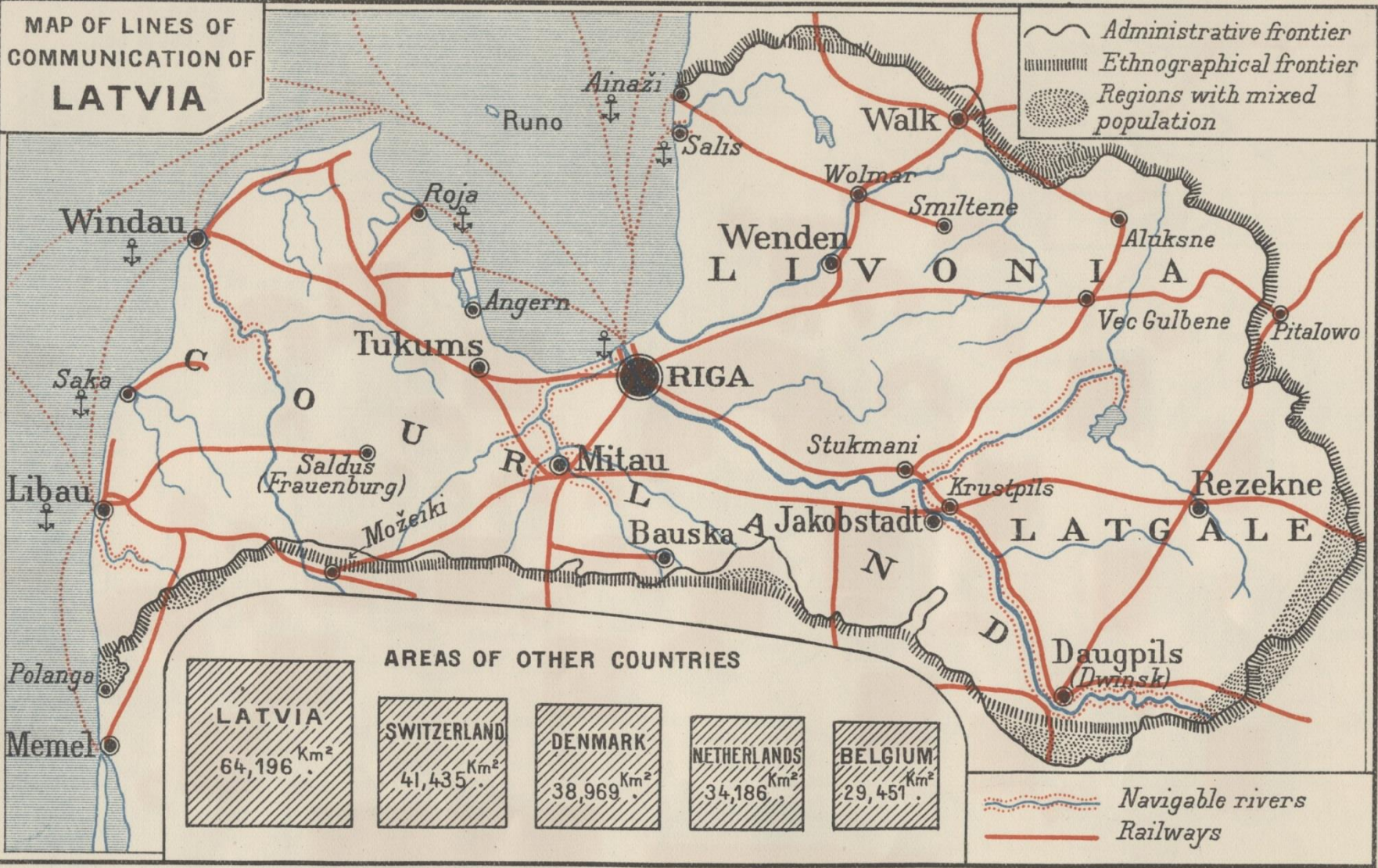
Frontiers. Parts of the frontier of Latvia are identical with the administrative frontiers of the provinces and districts of the old Russian Empire. The western, and part of the northern frontiers, are formed by the Baltic Sea and the Gulf of Riga. Of the total 1,777 km. of frontier, the maritime frontier is 519 km. long. The southern frontier is the same as the administrative frontier of Courland; in the east it is formed by the eastern administrative frontier of the district of Ludze, and in the north, by the northern frontiers of the districts of Wolmar and of Walk, where Latvia joins the districts of Pernau, Fellin and Werro.

In the north, Latvia is separated from Esthonia by 308 km. of frontier; in the east, in the province of Pskoff, it is separated from Great-Russia by a length of 168 km.; in the south-east, 177 km. of the frontier runs between Latvia and White-Russia, and in the south, 605 km. between Latvia and Lithuania.

Parīzes Miera konferences Baltijas komisijai iesniegtā
Memoranda kartes

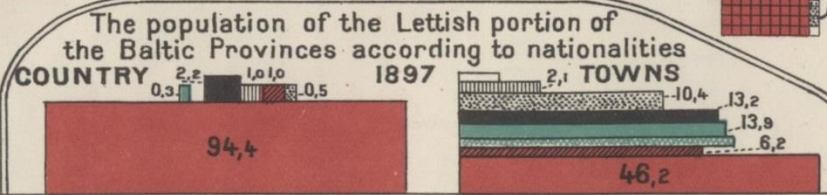
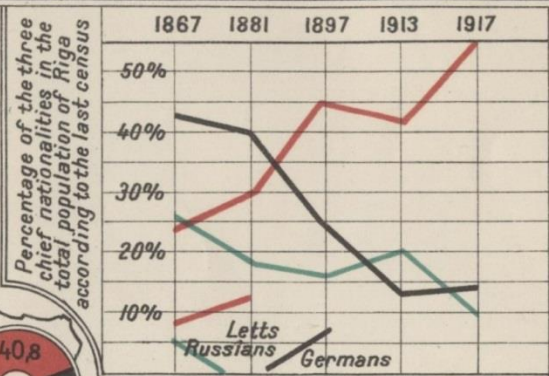
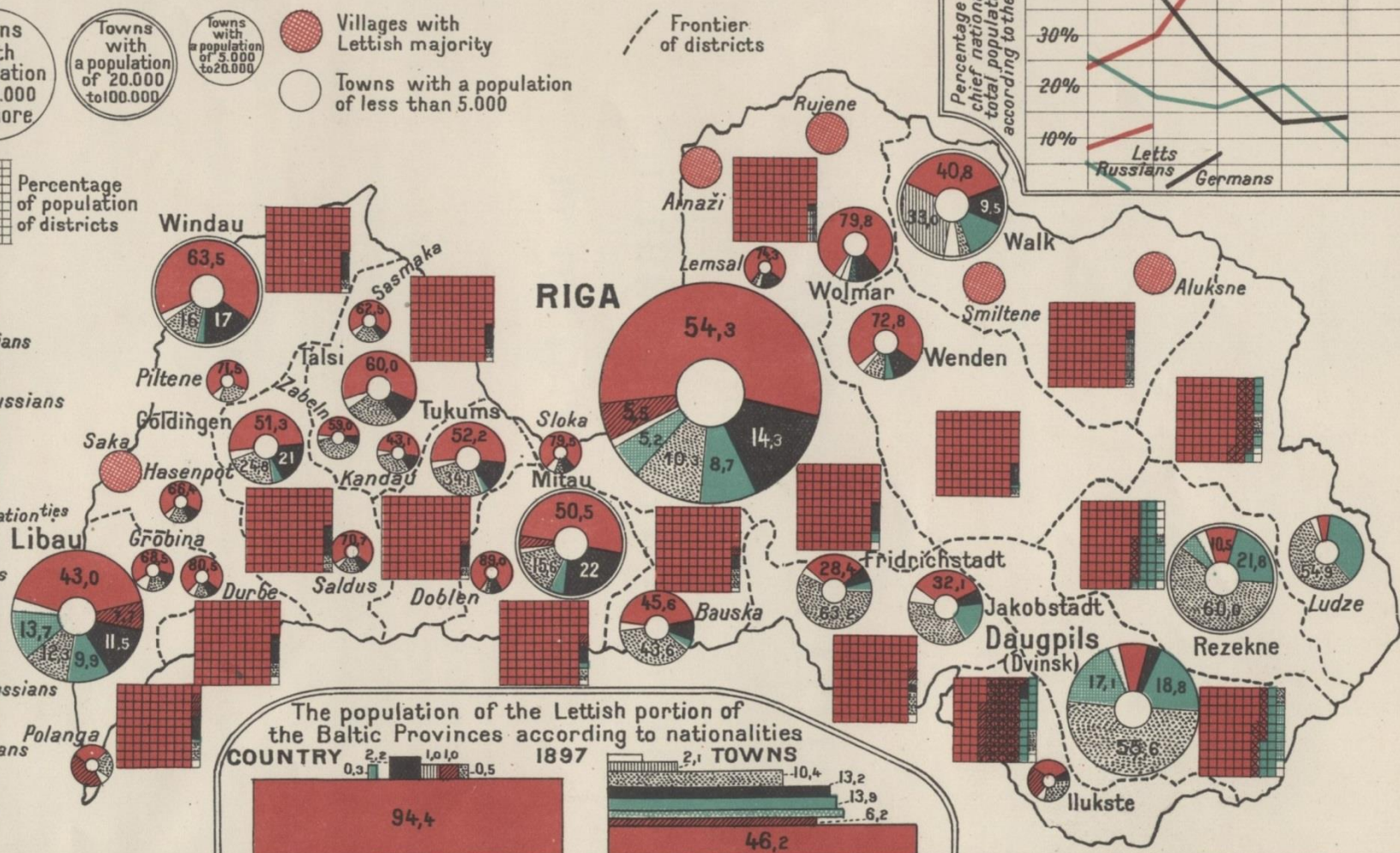
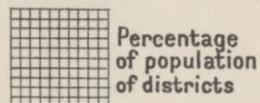
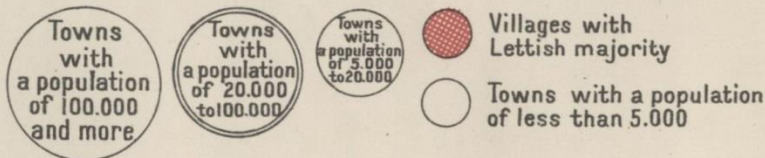
Maps of the Memorandum presented to the meeting of
the Commission on Baltic Affairs of the Peace Conference

MAP OF LINES OF COMMUNICATION OF LATVIA



THE POPULATION OF LATVIA ACCORDING TO NATIONALITIES

According to the Census of 1917 for Riga (other towns 1911 and 1913) and of 1897 for Latgale and the country



Fragments no sēdes protokola Nr.74-a (speciāls)

Miera konferences Baltijas komisijas sapulce

10. jūnijā 1919 p.5.45.pēc pusd. Parīze

Sir Esme Hovard. Atbildot uz Latvijas delegācijas izteiktām prasībām [..] Tomēr galvenā Latvijas prasība – pēc pilnīgākas neatkarības atzīšanas, tagad neesot izpildāma. Lielvalstis esot tajos uzskatos, ka galīgu Latvijas stāvokļa nokārtošanu nevarot izdarīt bez Krievijas valdības piekrišanas [..] Sabiedrotiem jāturas cieši kopā un tāpat jāpanāk saprašanās ar Krieviju [..]

Tad Z. A. Meierovics lūdz vārdu.

Excerpt from Minutes No 74-a (extraordinary)

Meeting of the Peace Conference Commission on Baltic Affairs

at 5.45 p.m. on 10 June 1919 in Paris

Sir Esme Howard. In response to demands put forward by the Latvian delegation [..]However, the main demand from Latvia – for a more complete recognition of its independence – cannot be met at this instant. Allied Powers are of the opinion that Latvia's status cannot be finally determined without the consent of the Russian government [..] The Allies should close ranks, while also seeking understanding with Russia [..]

Next, Zigfrīds Anna Meierovics takes the floor.

Tad Z. A. Meierovics lūdz vārdu.

[..] aizrāda, ka Latvija ieņem pret Krieviju tādu pat stāvokli kā Somija un tāpēc Sabiedrotiem, pēc Latvijas delegācijas uzskatiem, vajadzētu izšķirt Latvijas nākotni, tāpat kā tā noteikusi Somijas likteni. Mēs noteikti atraidām uzskatu, it kā Latvijas liktenis atkarātos no Viskrievijas Satversmes sapulces. Latvijas jautājums vismaz jāuzskata kā starptautisks. [..]

Next, Zigfrīds Anna Meierovics takes the floor.

[..] he points out that Latvia occupies the same position vis-à-vis Russia as Finland and therefore the Allies, in the opinion of the Latvian delegation, should decide Latvia's future in the same way it had determined the future of Finland. We resolutely reject the opinion as though Latvia's destiny depended on the All Russian Constituent Assembly. The question of Latvia should at least be treated as an international one. [..]

1919. gada 15. decembrī Latvijas delegācija Parīzē oficiāli pārtrauca darbību, un delegācijas iesākto uzdevumu pildīšanu pārņēma Parīzē izveidotā Latvijas diplomātiskā pārstāvniecība

On 15 December 1991, the Latvian delegation in Paris officially terminated its activities, and the performance of its tasks were taken over by Latvia's diplomatic mission established in Paris

Parīzes Miera konferencē Latvija sevi pieteica kā
līdzdalībnieci pasaules forumā

During the Paris Peace Conference, Latvia came forth as
a global player

Dalība konferencē
bija Latvijas ceļa sākums starptautiskajās attiecībās

By participation in the conference, Latvia took its first steps along the
path of international relations

1919. gadā, pastāvot sarežģītajai iekšpolitiskajai situācijai, delegācija Parīzē faktiski vadīja Latvijas ārpolitisko darbību kopumā

In 1919, under a complex internal political situation, the delegation in Paris was actually driving the Latvian foreign policy as a whole

Neraugoties uz to, ka konferences un delegācijas darbības laikā Latvija nesaņēma neatkarības starptautisko atzīšanu, Latvijas delegāti konferencē izveidoja pamatu tālākajai diplomātu darbībai šī jautājuma attīstībā

Although during the conference and the period of the delegation's mandate, Latvia was not granted any international recognition of its independence, Latvian delegates set the stage for further diplomatic efforts on the issue

1921. gada 26. janvārī Latvija tika atzīta *de iure*

1921. gada 22. septembrī Latviju uzņēma Tautu Savienībā

On 26 January 1921, Latvia was recognized *de iure*

On 22 September 1921, Latvia was admitted to the League of Nations

Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīvs, 2017
Latvijas Republikas Ārlietu ministrija, 2017

The National Archives of Latvia Latvian State Historical Archive, 2017
Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Latvia, 2017